

IMPORTANȚA FAMILIEI ÎN PRIMII ANI DE VIAȚĂ

„Un copil este ca o sămânță de floare...

Cât de frumos va crește, cât de frumos va rodi,

Depinde de grădinarul care o va îngriji.”

Irina Petrea

Familia a fost și este considerată factor prioritar deoarece, în ordinea firească a lucrurilor, educația începe din familie, motiv care l-a determinat pe Loisel să afirme că : „În familie și pe genunchii mamei se formează ceea ce este mai valoros pe lume – omul de caracter”.

În familiile formate din părinți și copii, mama este cea care începe educația, în primul an de viață având un rol predominant, nu numai în hrănirea copilului ci și în realizarea și a celorlalte dimensiuni ale educației. Căldura afectivă și formarea deprinderilor elementare ocupă primul loc. Ambii părinți trebuie să se ocupe de educația copiilor. Ei trebuie să ajungă la un consens privind această problemă. Trebuie să discute cu copiii despre lucrurile pe care aceștia au voie și nu au voie să le facă în viață. De mici, copiii trebuie să primească responsabilități pe care le vor îndeplini cu seriozitate.

Timpul petrecut alături de familie își va pune amprenta pentru totdeauna asupra temperamentului, caracterului, educației copilului mic, influențând dezvoltarea sa ulterioară ca adolescent, ca tânăr și ca adult, adaptarea sa la viața socială și comportamentul în viața personală. Părinții sunt cei care îi oferă dragoste necondiționată, îngrijire și supraveghere pentru ca el să crească frumos și demn, să devină un om adevărat, cu cei șapte ani de acasă.

Prin educația primită “acasă” un copil trebuie să aibă dezvoltat un anumit grad de autonomie, un nivel rezonabil de politețe, un limbaj dezvoltat care să îi permită să comunice, un grad de dezvoltare emoțional care să îi dea posibilitatea de a-și controla fricile, emoțiile și capacitatea de relaționare socială. Unele din însușirile dobândite în acești primi ani de viață devin stabile pentru tot restul vieții: spiritul de competiție, altruismul, cooperarea, etc. Altele influențează dezvoltarea de mai târziu - un copil criticat permanent, devalorizat și pedepsit destul de des se va adapta foarte greu într-un grup, va avea tendințe de a încălca normele ori nu va fi încrezător în forțele proprii.

Printre principalele ingrediente care compun ceea ce se înțelege, în mod tradițional, un copil „bine crescut” regăsim:

- **Salutul.** Este prima normă de conduită învățată în familie, începând de la etapa în care micuțul nu poate saluta decât prin fluturarea mâinii și continuând pe urmă cu „bună ziua”.

- **Comportamentul în public.** Un copil „bine crescut” știe să răspundă la întrebări și să susțină, la rândul-i, conversația, își așteaptă rândul fără să întrerupă pe cel care vorbește.

- **Comportamentul cu prietenii.** Manierele nu se demonstrează doar în preajma adulților. Jocurile copiilor sunt experiențe care, pe lângă faptul că aduc destindere și voie bună, îi pregătesc pe cei mici pentru rolul de adult. Tot jocurile sunt ocazia de a învăța, exersa și testa comportamente corecte. Un copil „bine crescut” își respectă partenerii de joacă, înțelege și se conformează regulilor jocurilor specifice vârstei lui.

- **Înțelegerea normelor sociale.** Prin imitație și suficientă practică, copilul deprinde, cu ajutorul părinților, ceea ce „se face” și ceea ce „nu se face” în societate. O bună creștere implică și cunoașterea și aplicarea acestor reguli nescrise ale lumii în care trăim: trebuie să ne așteptăm rândul la magazin, la medic sau la leagănul din parc, spunem „te rog”, „mulțumesc” și „cu plăcere”, nu încălcăm drepturile celorlalți prin afirmarea drepturilor noastre, nu facem zgomot în ora de liniște, respectăm simbolurile, credințele și valorile noastre și ale celor de lângă noi.

- **Manierele la masă.** O bună creștere presupune folosirea eficientă a tacâmurilor, respectul comensalilor și a celui/celei care servește masa.

- **Recunoașterea greșelilor.** „Îmi pare rău” este, la fel ca și „te rog”, o expresie magică. Pentru a o folosi, un copil are nevoie să o audă și din partea adulților din jurul lui. Astfel, va învăța că recunoașterea greșelilor și sinceritatea exprimării regretului nu sunt un semn de slăbiciune, ci de respect și demnitate.

- **Tact și toleranță.** Un copil „bine crescut” învață de la părinți că a râde de slăbiciunea, defectul fizic sau orice tip de dizabilitate a cuiva ne descalifică în primul rând pe noi. Va face diferența – în timp – între râsul sănătos și spiritul de glumă și râsul care jignește. Și îl va evita pe cel din urmă.

Familia asigură copiilor sentimentul siguranței și îi ajută să depășească obstacolele inerente vieții, educându-i să devină persoane responsabile, adaptate timpului în care trăiesc. Educația primită în primii șapte ani de viață depinde de relația afectivă dintre copil și părinți, de specificul de dezvoltare a copilului, de valorile pe care se bazează familia și pe care le transmite copilului. Educarea copilului într-o atmosferă deschisă, bazată pe iubire și încredere, face ca regulile de conduită învățate să nu se transforme într-o disciplină de fier. Dragostea cu care părinții își înconjoară copilul permite acestuia să aibă încredere în propriile

forțe. Copiii au nevoie să fie iubiți așa cum sunt, pentru ceea ce sunt. Iubirea necondiționată este ceea ce au ei nevoie pentru a se dezvolta armonios. Iubirea părintească este un dar, toți copiii au dreptul la ea.

Familia și căminul, conviețuirea și cadrul conviețuirii laolaltă a părinților cu copiii lor, reprezintă școala primilor ani ai copilului în care trebuie să primească bazele temeinice ale viitoarei sale conștiințe, ale tuturor trăsăturilor care-l vor defini ca om integru la maturitate. Familia este grupul cel mai important dintre toate grupurile sociale deoarece ea influențează și modelează persoana umană. Familia este principalul “laborator” de formare a persoanei. Mediul familial este primul mediu educativ și socializator pe care îl cunoaște copilul și a cărui influență îi marchează esențial dezvoltarea ca individ. Atmosfera afectivă din familie are o influență hotărâtoare asupra dezvoltării psihice în mica copilărie. Năzuințele copilului se formează în mica copilărie prin exemplul celor din jur. În familie copilul învață limbajul și comportamentul social, își formează aspirații și idealuri, convingeri și aptitudini, trăsături de voință și caracter.

Este important, așadar, să le transmitem micuților învățămintele pe care le considerăm noi necesare și care îl vor ajuta să fie un om respectuos și demn de respect la rândul său.

Viața e mai frumoasă când știi să dăruiești, să ajuți, să vorbești politicos. Nu ne costă nimic. Păstrăm vie latura umană și poetică a vieții.

Bibliografie:

Elena Bonchiș, „Familia și rolul ei în educarea copilului”, Ed. Polirom 2011.

Stănciulescu E., Sociologia educației familiale vol. I, Ed.

Bodo, Victor; Bodo, Sorina- Ghid practic de educație a copilului, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 2000

*Prof.înv.primar Agache Marta-Cecilia
Școala Gimnazială “Elena Doamna” – Tulcea*